

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 65

ВЕРЕСЕНЬ • SEPTEMBER 2013 • Nr.17 (2877)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

«380 років молитви і очікування, і цей день настав – наша Церква повернулася до Києва». Ці слова Патріарха Святослава під час нещодавніх заходів з приводу 1025-річчя хрещення України та відкриття Собору Воскресіння Христового у Києві наглядно показують, наскільки мінливою є дійсність, як радикально можуть змінюватися картини життя. Колись виганяли греко-католиків, тепер вони повернулися. Ось убивали їх, етапами відправляли в Сибір, але тепер їхня Церква знову процвітає, а від – як здавалося колись, всемогутнього СРСР, лишилася, доживаючи своїх днів, «путінська Росія», як спроба зупинити те, чого неможливо зупинити, себто повного краху російської імперії, яка у всі часи так завзято поборювала свободолюбивих, нашу Церкву. Лишилися також люди з переламаною кагебістським свавіллям психікою, з понівеченою душею. Час і праця Божих людей допоможуть позбутися і цього напрацювання «імперії зла».

ПОВЕРНЕННЯ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ

С-на: Я.В. Павлюк, А.С. Дорчак

СВЯТА СОФІЯ КИЇВСЬКА

«Останнім Катедральним Собором нашої Церкви у Києві був Собор Святої Софії. І саме цього року, коли ми освячуємо Собор Воскресіння, минає кругла дата – 380 років з того дня, коли нас було вигнано з собору і ми втратили катедральний храм у Києві. Це сталося 12 липня 1633 року на свято Петра і Павла.» (Патріарх Святослав)

Патріарший храм Воскресіння Христового на вулиці Микільсько-Слобідській, що в Дарницькому районі столиці України, будували 12 років. Кошти на будівництво збирали на пожертвах. Він займає територію в 1,72 гектарів, крім власне храму тут є семінарія, господарські будівлі.

Святу Софію Київську будували в період князя Ярослава Мудрого. Згодом руйнували її багато разів, починаючи від 1169 року, коли вперше пограбував її північний сусід Андрей Боголюбський. В 1240 році зруйнував її Батий, в 1416 – татарин Єдигей, який надіслав московському князеві Іванові III дорогоцінні келихи та дискос. Після того митрополити київські жили

не в Києві, а в Новгородку Литовському або у Вільні. Свята Софія залишалася без догляду, не відправлялися в ній Служби Божі, дах заріс бур'яном.

Як встановив д-р Ігор Скоцилас, з проголошенням Берестейської церковної унії в жовтні 1596 р., собор Святої Софії в Києві де-факто став головним катедральним храмом Київської унійної митрополії та осідком предстоятеля Унійної Церкви, хоча тогочасний митрополит Михайло (Рогоза) до своєї смерті в 1599 р. переважно резидував у Вільні. При Свято-Софійському Соборі функціонувала унійна капітула (епархіальний крилос), а також діяв василіанський монастир (з 1622 р.). У грудні 1614 р. та в листопаді – грудні 1629 р. Київ з пастирським візитом відвідав митрополит Йосиф (Рутський), який у т. ч. здійснив канонічну візитацію Софійського Собору й інших унійних храмів міста, а також відправив чотири Літургії у Святій Софії за численної присутності киян. Унійні намісники Святої Софії в першій третині XVII ст. здійснили низку заходів з відбудови зруйнованого в попе-

редні століття катедрального собору.

Катедральний Собор Святої Софії було повернуто православному на основі «Пунктів заспокоєння грецької релігії» 1632 р., укладених з нагоди коронації польського монарха Володислава IV. 12 липня 1633 р., за наказом православного митрополита Петра (Могили), група київських міщан, священиків і ченців насильно захопили Святу Софію. Відтоді катедр де-факто почала виконувати функції резиденції (осідку) й столиці Київської Православної Митрополії. 17 липня 1633 р. православні захопили інші унійні храми в Києві. Наступного 1634 р. уніати втратили в Києві Видубицький Монастир, а 10 березня 1636 р. намісник київського унійного митрополита – Станіслав Корсак, вимушено покинув останню підпорядковану йому церкву у Верхньому Києві – Святого Миколая.

Попри фактичну втрату Києва, предстоятелі Унійної Церкви й надалі зберігали титул «митрополита київського» – аж до смерті у 1838 р. Йосафата (Булгака). 21 серпня

2005 року Блаженніший Любомир (Гузар), у зв'язку з перенесенням осідку УГКЦ зі Львова до Києва, офіційно змінив свій титул на «Верховний Архієпископ Києво-Галицький».

КИЇВСЬКА МИТРОПОЛІЯ – ПОТРІБНО ДОСЛІДЖУВАТИ

Треба сказати, що питання присутності греко-католиків в центральній Україні – мало-

досліджене. Блаженніший Святослав розповів, що під час останнього Синоду владики відвідували Радомишль – колишню древню столицю Київських митрополитів, а відтак місце, де захоронені митрополити Київської Митрополії та де збереглося місце семінарії. Виявляється, що ми дуже мало знаємо про історію унійної Церкви поза межами Галичини.

Продовження на 4 стор. ►

МАЮ СОРОМ ПЕРЕД ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ

і сказав ці слова там.»

Леонід Кравчук повідомив, що він уже чотири роки опікується проблемами Зарваниці, місця знаходження Чудотворної Ікони Божої Матері. Зокрема, закликає бізнесменів створити інфраструктуру для прийняття прочан. «Тобто я хочу своїми практичними кроками якось зменшити вину перед греко-католиками», додав експрезидент України.

(«Громадське Радіо»)

«Воздвиження Чесного Хреста» ставить нам перед очі найперше цілу історію хреста Ісуса Христа, Його діяльність упродовж трьох літ, терпіння і смерть, – те все, про що ми читаємо у св. Євангелії Великої П'ятниці. Христос прийняв смерть, пішов на хрест, якраз тому, щоб задосить учинити Богові за гріх і зневагу, яку вчинила Йому людина. Тим Він вповні надолужив на хресті, а водночас показав нам, яке повинно бути наше життя: візьми свій хрест і за мною гряди! Хрест це жниво, це осінь плодів!

Розп'ятий Христос має на людей якусь нову могутню й непереможну силу, що притягає душі до себе. Він сам сказав про себе: «А коли буду піднесений від землі, коли буду піднесений на хреснім дереві, то все притягну до себе». І Його слова сповняються. Розп'ятий Христос притягає до себе серця найчистіші й найблагородніші, але також і серця Йому противні.

Хрест – це одинока книга, що її власною кров'ю написав Христос для нас усіх без винятку. Даремно шукав поганський світ відповіді на трудні життєві питання у філософії і людській мудрості; даремно вибраний ізраїльський нарід опирав свою науку на знаках із неба і за ними шукав. Для перших хрест був нерозум, а для других згіршенням; натомість для св. ап. Павла й для Церкви, хрест, Христос розп'ятий – це Божа сила й Божа премудрість.

Проповіданий Христом хрест став предметом почитання в Церкві завдяки апостолам, а зокрема св. апостолові Павлові, що звернув велику увагу на його значення і звеличання. Ця теоретична наука і примінювання несення хреста в житті набрали ще більшої слави від часу, коли мати св. Константина, св. Олена, казала відшукати

Залишки українського цвинтаря в с. Брусно Старе, Перемищина, Польща. С-на з сайту Землі Любачівської

Здається, що жоден празник так не наближує нас до себе і не встригає так глибоко в наше життя, як празник «Воздвиження Чесного Хреста». Вся цілорічна праця наших людей закінчується зібранням плодів осені й подякою Господеві на двох осінніх празниках, Воздвиженні та Покрови.

ХТ

Христовий хрест на Голгофті. Його знайшли приваленого землею ще від часів розп'яття Христа. Там знайдено всі три хрести. Котрий був з них Христовий? Єрусалимський патріарх Макарій казав принести тіло умерлого молодця і прикладати до всіх трьох хрестів. При діткненні Христового хреста молодець воскрес. Значить, це Христовий хрест! Св. Макарій підносив його на всі чотири сторони світу і показував його численно зібраному народові, який говірно співав: Хресту Твоєму... і Господи помилуй. Також і цареві св. Константинові, що вів завзяті бої зі своїми противниками, появився хрест на небі з написом: Цим знаменем побідиш. І справді, під цим знаменем він став побідником.

Цей хресний знак має й нас провадити та рятувати в житті! Бо й Христос, коли Його питали, що робити, щоб осягнути життя вічне, відповідав: візьміть хрест свій і слідуйте за мною.

Що це значить? Христос не розумів це так, щоб узяти на себе дерев'яний хрест і двигати його. Хрест означає перехрестя, щось не йде так, як людина собі бажає, є якась перепона – а їх у житті багато! Скільки прикростей у завданнях, скільки важкої праці, скільки пролятих сліз і плачу! Візьми хрест свій, не попадай у зневіру, підчинися волі Божій і не нарікай, не проклинай – побідиш!

Дивись на Ісуса Христа! Він найважче страждав з усіх людей, тому що ніхто не мав благороднішої природи від Ісуса Христа. А чим благородніша людина, тим глибше

страждає і морально переживає свої терпіння. Навпаки, чим більший нелюд, тим байдужніше й безоглядніше він відноситься до своїх терпінь, як це видно було не раз у тюрмах і лагерьях. Тому-то Христос кладе такий великий натиск, щоб із відданням на Божу волю покірно й терпеливо нести свій хрест, хоч би то була смерть батьків, недуга, припадок, вогонь і інше. Від них не освободишся, але треба відповідно їх приймати й переносити. Хибно було б бачити в тому щось злого, бо терпіння може охоронити людину від неодного лиха і скріпити її віру. Переслідування робили з християн героїв і мучеників. В біді людина є більш розважна й склонна до доброго та до опам'ятання, а навпаки, коли їй нічого не долягає,

їй здається, що вона Бог-значого не доконає і може безоглядно поступати: як тривога, то до Бога! От і в тому велич хреста.

Як після терпіння і смерті Ісуса Христа прийшло воскресіння, так і в несенні хреста бувають радісні хвилини. Терпіння спонукують нас до ще більшого віддання Божій волі і вдячності за не одне опам'ятання. Тому, Дорогі Брати й Сестри, Воздвиження таке близьке до життя і є символом піднесення людей з упадку. Часом самі люди спричиняють собі терпіння й клопоти, і Господь лише допускає їх, а не зсилає. На всякий випадок треба завжди пам'ятати, що тільки тим знаменем Христа ти напевно побідиш, як це було об'явлено цареві Константинові. І в недозі, і в браку засобів до життя, і в невиносному середовищі, – це хрест, що просвічує дорогу до вічного щастя. Тому-то Христос так рішуче домагається, що хто не хоче нести свого хреста, не є Його достойний.

Ось тому-то, Дорогі Браття і Сестри, Воздвиження обходили й святкували так величаво в Україні! З яким зворушливим відданням нарід кликав, бив поклони і співав: Хресту Твоєму... і Господи, помилуй. І в одній зі стихир співав: «Прийдіть, вірні, і поклонімся животворящому дереву; на ньому Христос, цар слави, добровільно розложив руки і підніс нас на наше первісне блаженство, що його нам на початку хитрістю вкрав ворог».

І винесення хреста, і підношення його на чолі священника на чотири сторони світу, було дуже величаве по всіх парафіях, а передусім там, де був празник Воздвиження. І кожний, хто брав участь у цьому обряді, не забуде його ціле своє життя.

3 проповіді бл. п. Патріярха Йосифа Сліпого на Воздвиження Чесного Хреста у храмі св. Софії в Римі, 27.09.1973 р. Подано за «Церковним Вісником».

ХТ

ЯК МАЄ ЖИТИ ХРИСТІЯНИН?

Папа-емерит Бенедикт XVI вперше після виходу на пенсію виголосив науку, яку процитували ЗМІ. Бенедикт XVI говорив про найліпше місце для християн. Що це за місце і на що ми повинні зважати, щоб не заблукати?

1. ЦЕЙ СВІТ ОМАНЛИВИЙ

Усі шукають доброго місця в історії, кожен хоче знайти правильне місце в житті. Виникає єдине питання, яке місце є добре і правильне? Згадуються слова Господа в Євангелії: перші стануть останніми, а останні першими. Виходить, що добре на перший погляд місце, може бути дуже поганим місцем, і знаємо, що так відбувається не тільки на Страшному Суді, але часто в центрі цього світу. За останні десятиліття ми бачили, як перші падали і раптом ставали останніми. Часто добре місце може виявитись насправді поганим.

2. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Той, хто в цьому світі та в історії опиняється попереду, виходить на перші місця, мусить знати,

що перебуває в небезпеці. Мусить більше дивитися на Господа, міряти себе Його міркою, міряти себе міркою відповідальності за інших, мусить бути тим, хто сидить в ногах інших і так благословляє і стає благословенним. Думаю, що все має пройти через наше серце, якщо ми подивимося на Того, Хто є первістком створення і насправді народився у стаєнці та помер на хресті. Місце біля Його боку, місце, виміряне Його міркою, це правильне місце, це місце, яке завжди може призначити нам історія. Визначальним є відповідальність перед Ним і відповідальність за любов, справедливість і правду.

3. САМОВІДДАНІСТЬ

Людство не може обійтись без жертвового християнського духу. Найбільші речі у житті – любов, дружба, доброта, прощення – ми не можемо платити за них, ми їх отримали безкоштовно, бо Бог дав нам Себе як дар. І ми ніколи не повинні забувати про жертвне серце Бога, боротьбу за справедливість у світі, ми повинні завжди давати і отримувати.

(Католицький Оглядач)

ВИМОЛЕНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКУ ВІДЗНАЧАЄ 50-ЛІТТЯ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ)

Отець Богдан Прах, новий ректор УКУ, приймає благословення від патріарха Святослава. С-на Юрія Дячишина

У Львові заходи з приводу 50-ліття з дня заснування Українського Католицького Університету збіглися в часі з відкриттям чергового корпусу цього закладу. «Сьогодні розпочинаємо святкування золотого ювілею Українського Католицького Університету і дякуємо, що це дітище Патріарха Йосифа Сліпого є благословенням для нашої Церкви», – сказав Глава УГКЦ, Блаженніший Святослав під час відкриття інноваційного академічного корпусу. Стало також відомо, що новим ректором УКУ став отець-доктор БОГДАН ПРАХ.

Святкування розпочалися урочистою ходою єпископів, священнослужителів, студентів, працівників та гостей УКУ від церкви Блажених мучеників до університетського містечка. Тут відслужили Архиєрейську Божественну Літургію. Під час проповіді Глава УГКЦ зазначив: «УКУ – це великий дар Божий для УГКЦ. Він є знаком того, що тут є жива спільнота віруючих людей, які шукають не людської сили і слави, а правди та науки».

Великий канцлер УКУ виголосив декрет, яким, на підставі Статуту Університету, іменував владика Бориса (Гудзяка) президентом УКУ зі всіма обов'язками та правами цього уряду. Іншим декретом Блаженніший Святослав призначив ректором УКУ о. д-ра Богдана Праха, який до того був проректором із зовнішніх зв'язків.

Після Архиєрейської Літургії Блаженніший Святослав, єпископи та священнослужителі освятили наріжний камінь під будівництво університетського храму Святої Софії та новий академічний корпус.

Отець Богдан Прах: Господь постійно творить чудеса, скріплює нашу Церкву новими дарами, які засвідчують про його силу і могутність. Митрополит Андрей, патріарх Йосиф мріяли і молились. Господь прийняв молитви і терпіння. У Божому задумі потрібні були і тюрми, і скитанство мирян, і створення університету за 2 тис. км. від Львова і повернення учнів Патріарха. Це було потрібно, щоб збулися мрії у відповідний час. УКУ мав можливість народитись у Львові не за життя митрополита Андрея і патріарха Йосифа, це мали зробити сини-скитанці, сини-підпільники, які зуміли розпалити вогонь цієї ідеї у наших серцях і серцях чужинців.

Це для мене не чергова посада, це велика відповідальність перед історією і моїми попередниками.

Це для мене новий виклик і, коли така ваша воля, прошу про молитви і підтримку. Трьома наріжними каменями нашого служіння будуть принципи: перше – будемо свідчити, беручи приклад з мучеників нашої Церкви, наснагою для нашого служіння буде приклад наших приятелів з обмеженими можливостями, наше спілкування буде розвиватися як всередині університету, так і з іншими університетами і середовищами.

ПЛАНИ

Новий академічний корпус – це друга будівля комплексу, яку в УКУ відкривають після Колегіуму ім. Патріарха Й. Сліпого. Передбачається, що у першій фазі будівництва, яка триватиме до 2015 року, окрім Колегіуму та багатofункційного академічного будинку, постануть ще дві споруди: головний університетський храм разом із пасторальним центром та сучасний бібліотечно-інформаційний комплекс. В академічному корпусі на понад 4 тис. м² розмістять нові навчальні, офісні та технічні приміщення. Однією з особливостей нової будівлі є величезний зал-ідаляна на 250 місць, яка зможе обслуговувати до 2 тис. студентів щодня. Такі розміри зумовлені планами розвитку Університету щодо розбудови студмістечка, і відповідно збільшення кількості навчальних програм. На даху академічного корпусу є сонячні батареї, які зможуть частково забезпечувати будівлю електроенергією. Також в новому корпусі використано системи сонячного нагріву води. За проектними розрахунками, гарячої води повинно вистачити як на функціонування цього будинку, так і для Колегіуму, що здешевить його експлуатацію.

Для «ХГ» за повідомленнями прес-служби УГКЦ підготував Роман Амбріс

ХГ

В ЯЛТІ ХРЕСТА ВИКИНУЛИ НА СМІТНИК

Днями на земельній ділянці, що запроектована під будівництво греко-католицького храму у м. Ялта, стався акт вандалізму. Місцевий священник прийшовши на ділянку побачив, що замок на входних воротах зірваний, натомість замість старого висить новий замок. Увійшовши на ділянку, священник зауважив, що всюди безлад, дерева позрізані, а головне, хрест, який встановили у 2005 році в пам'ять освячення місця, вирваний та викинутий на смітник. На виклик приїхала оперативна група міліції та зафіксувала акт вандалізму. За словами очевидців, якісь незнайомі їм люди «господарювали» на ділянці кілька днів, скориставшись відсутністю священника. Себе вони назвали новими господарями цієї ділянки.

Громада планує відновити та встановити хрест на його місце.

Ще з 1992 року греко-католицька громада оббиває пороги місцевої влади з проханням виділити їй земельну ділянку для будівництва власної святині. Після численних пропозицій та відмов, у 2005 році було остаточно визначено місце будівництва храму, даний дозвіл на виготовлення проекту землевдоду. Громада збрала всі необхідні документи та у грудні 2005 року подала міській раді на затвердження та підписання договору оренди. Однак замість виділення землі, релігійна громада отримала повістку до суду. Судових процесів від того часу відбулося немало, та тягнуться й до нині. Їх метою є позбавлення громади права на будівництво.

(Католицький Оглядач)

КОРОТКО

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ: Я БУВ ПОВ'ЯЗАНИЙ З КГБ

Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет розповів, звідки беруться звинувачення в тому, що він був пов'язаний з КГБ. За його словами, з Комітетом Держбезпеки (КГБ) були пов'язані

всі архієреї. "Всі, без винятку! У радянські часи ніхто не міг стати архієреєм, якщо на це не давав згоду КГБ. Тому стверджувати, що я не був пов'язаний з КГБ, було б неправдою. Був пов'язаний, як і всі.", – зазначив Філарет. При цьому він стверджує, що ніяких зв'язків у нього не було. "Це все – домисли. Потрібно врахувати, що в радянській тоталітарній державі все було під контролем. Я повинен був погоджувати свою діяльність з державою. Наприклад, архієрей не мав права призначити священника на парафію без згоди КГБ." Він зазначив, що ставлення з боку спецслужби до нього було обережне, спроби схилити до співпраці ні до чого не приводили. "Знали, що я не піду на доноси на своїх братів. Знали до останнього часу. І зараз знають", – наголосив Патріарх Філарет в інтерв'ю журналу Weekly.ua. (А.Ф.)

К

"ЕФЕКТ ФРАНЦИСКА" – У АНГЛІЇ ТА УЕЛЬСІ ЧЕРГИ ДО СПОВІДАЛЬНИЦЬ

Різко збільшилася кількість людей, які приступають до сповіді в Англії та Уельсі. До сповідальниць приходять і молоді, і літні люди, деякі з яких не просили про таїнство примирення навіть упродовж декількох років. Тамтешні священники вважають, що кількість вірних, які приступають до сповіді, порівняно до попередніх років зросла на дві третини. Це приписують так званому "ефектові Франциска". Цього року священники як ніколи раніше багато сповідали влітку, коли переважно є мало вірних. (Радіо Ватикан)

К

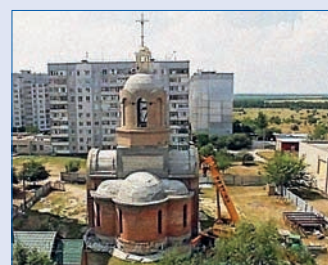
ІКОНА БЛАЖЕННОЇ ЙОСАФАТИ ГОРДАШЕВСЬКОЇ РОЗПОЧАЛА ВСЕСВІТНЄ ПАЛОМНИЦТВО

З ініціативи Головної Управи Згромадження Сестер Служебниць Непорочної Діви Марії, яке готується до 125-літнього ювілею (відзначатимуть 2017 року), виготовлено ікону блаженної Йосафати Гордашевської з вмонтованими мощами. Ікона відбудуватиме своє паломництво по спільнотах сестер та парафіях цілого світу, де сестри служебниці провадять служіння для народу та Вселенської Церкви. (Дія Деп. Інф. УГКЦ, сестра Кекилія Замуляк)

К

У КІРОВОГРАДІ ВСТАНОВИЛИ КУПОЛ І ХРЕСТ НА ХРАМІ УГКЦ

«П'ять років тому Блаженніший Любомир (Гузар) освятив хрест і земельну ділянку під будівництво нашого храму. 14 серпня 2008 року ми вперше перед цим хрестом провели Молебень до

Пресвятої Богородиці та Чин на освячення зілля. Тоді я з великим хвилюванням йшов на молитву, бо не знав, якою буде реакція місцевих жителів. Але все було спокійно, ніхто не заперечував, а навпаки, люди з сусідніх будинків приєдналися до молитви. Тепер ми підносимо з молитвою святий хрест вже на вершок нашого храму. Те, що ми вже стільки зробили за цих п'ять років в будівництві нашого храму, – усе завдяки Божій благодаті, через наше старання і допомогу жертводавців, а також сприятливе ставлення до нас місцевих жителів, з яких дедалі більше починає приходити до нашої парафії.» (Отець Іван Третяк, з виступу під час урочистого піднесення і встановлення верхнього купола та хреста на новому храмі.) (А.Ф.)

ПОВЕРНЕННЯ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ

попри офіційне запрошення від греко-католиків, так і не спромоглася відправити своїх представників на це святкування греко-католиків. Фактично єдиним представником некаатолицької Церкви на освяченні собору був єпископ Вірменської Апостольської Церкви.

З одного боку, не слід драматизувати таку поведінку православних – вона цілком закономірно вкладається в реальну, а не бажану матрицю церковних взаємовідносин в Україні. Проте, з іншого боку, слід зрозуміти, що цим вчинком православні усіх деномінацій, які діють в Україні, підтвердили своє реальне несприйняття самого факту існування греко-католиків в Україні, а особливо на Великій Україні. Виглядає на те, що частина православних з якоїсь причини були переконаними, що українські греко-католики йдуть шляхом поступового відривання від Риму і наближення до православ'я. Католицька ж УГКЦ для них є просто такою неприйнятною. Інша частина, цілком можливо, свої контакти з греко-католиками просто використовувала для внутрішньоправославної боротьби за визнання і місце під сонцем. (...)

Істерики з приводу присутності тієї чи іншої конфесії на тій чи іншій території, істерики довкола будівництва храмів на якійсь території – усе це знак незрілості, як чисто людської, так і християнської. Християнам України варто навчитися дуже простого – перш за все, мінімуму грецьких філософів – не роби іншому того, що б ти не бажав самому собі. А тоді вже перейти до виконання Христового: «Все, отже, що бажали б ви, щоб люди вам чинили, те ви чиніть їм, – це ж бо закон і пророки».

І чим скоріше українські християни це зрозуміють, чим скоріше позбавляться мерт-

вого симулякру і перейдуть до конкретних кроків у створенні атмосфери взаємної відкритості й правдивої християнської толерантності, тим скоріше їм вдасться знайти відкриті двері до реального, а не імітаційного діалогу.

Дивлячись з цієї перспективи, Патріарший Катедральний Собор УГКЦ в Києві уже став реальним поворотним моментом в історії українського християнства: звідси можливі два шляхи – або початок реального сприйняття іншого в його іншості й, як наслідок – початок реального екуменічного діалогу, або початок відкритого відчуження між православними і греко-католиками і, як нас-

лідок – прірва між традиційними конфесіями України. УГКЦ неодноразово закликала до діалогу. Тепер м'яч на стороні українського православ'я. А поки що нам залишається, можливо, найголовніша складова до розплутування цієї ситуації: молитва, щоб здійснений був Христовий заповіт: «Щоб усі були одно, як ти, Отче, в мені, а я в тобі, щоб і вони були в нас об'єднані; щоб світ увірував, що ти мене послав».

Варто зауважити, що в заходах з нагоди посвячення собору Воскресіння Христового не прийняв участі також настоятель римо-католиків в Україні, митрополит Мечислав Мокшицький...

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

«Гасло поєднання Русі з Руссю, яке виринуло ще в XVII столітті і яке започаткували митрополити Петро (Могила) і Йосиф Велямин (Рутський), можна буде з новою силою актуалізувати в сучасному українському суспільстві», – сказав Блаженніший Святослав, оголошуючи нещодавно про новий проект наукового дослідження історії Київської Церкви, зокрема історії унійної Київської Митрополії. З його слів виходить, що багато науковців, які не належать до УГКЦ, починають досліджувати і публікувати матеріали про унійну Київську Митрополію, «нам сьогодні потрібно, з одного боку, підтримати ці наукові зусилля, а з іншого – закликати, щоби справді українське суспільство було достатньо поінформоване про історію унійної Церкви як такої», – підкреслив Глава Церкви.

ЩО ОЗНАЧАЄ ПОВЕРНЕННЯ ДО КИЄВА?

Освячення Патріаршого Собору остаточно зруйнувало імідж УГКЦ як Церкви регіонального масштабу Галичини, вважає релігієзнавець Андрій Юраш. За його словами, це

довершило процес перенесення центру УГКЦ у столицю України. «Церква довела, що має великі можливості, адже змогла організувати будівництво цього найбільшого в Україні храмового комплексу. Показала, що спроможна реалізувати цей проект», – зазначив Юраш в інтерв'ю для «Гал-Інфо». Він підкреслив: цією подією УГКЦ продемонструвала, що має велику підтримку у суспільстві. Також продемонструвала, що є вагомою окремою релігійною організацією в Україні. «УГКЦ зі Львова пройшла свою еволюцію. Тут їй надав особливого звучання митрополит Шептицький. Однак їй тісно у галицьких мурах, і вона потребує нових сфер», – сказав експерт.

ПРАВОСЛАВНІ ЦЕРКВИ – ОБЕРЕЖНО СПОГЛЯДАЮТЬ

Як написав отець Орест Дмитро Вільчинський, «освячення нового собору стало моментом істини для українського християнства загалом, для розставлення крапок над «і». Один з українських центральних телеканалів повідомив, що жодна з православних Церков України,

ЧИ МИ СТАЛИ КРАЩИМИ?

Відзначення дати Хрещення Русі-України не має сенсу, якщо воно позбавлене релігійного змісту. Таке переконання висловив Блаженніший Любомир (Гузар) «Дзеркалу Тижня». «Я не брав участі у святкуванні на державному рівні. Але ставлю питання: чи політики, гро-

мадяни, які відзначали цю дату, стали кращими християнами після цього? Чи менше хабарництва? Якщо так, то ми гідно провели подію. Коли ні – то це був великий показ без змісту», – вважає духовний лідер українців. На його думку, сенс такого свята полягає в «обнові християнства», адже це святкування «не події, а стану душі». Він сказав також: «Наскільки тепер, через понад тисячу років, ми справді є християнами? У церквах було відновлення обітів хрещення. Думаю, це надзвичайно важливо. Раніше чи пізніше ми повинні замислитися, що сталося. Устами хрещених батьків ми відреклися гріха. Наскільки наше життя сьогодні це віддзеркалює? Оце важливо, а парад – це зовнішнє».

Якщо українці хочуть побудувати Церкву та справді незалежну Україну, вони мають набути в собі цінностей, адже за нами багато поганого, особливо з минулого, додає Блаженніший. «Наприклад, те, що нав'язували нашим людям за 70 років комуністичного режиму. Були також і непогані речі. Але загалом що сталося? Ми одне одного боїмося, не довіряємо, дбаємо, щоб передусім було вигідно нам, не думаємо про те, як діяти чесно. Та якщо працюватимемо над собою, прагнутимемо набути гарних думок, звичок, тоді матимемо велике майбутнє. І кожен наступний День Незалежності буде ще кращим, бо перед нами – виправдана надія, що житимемо у справедливому, правдивому, щирому суспільстві. Чому святкування 1025-річчя могло бути дуже корисним? Бо мало пригадати людям, що означає жити по-християнськи.»

Для «ХГ» підготував Андрій Фецин

ХГ

[Українці в Казахстані]

25 серпня з нагоди 22 річниці Незалежності України молодь парафії Покрова Пресвятої Богородиці в Караганді підготувала святковий концерт, який відбувся після літургії біля храму. (За повідомленням сайту УГКЦ в Казахстані)

Досвід цих зустрічей був таким успішним, що поступово перетворився в потужний рух, оформлений в структуру «КЄП» – Колоквіум Європейських Парафій. Згідно зі Статутом КЄП, в рух входять члени, симпатки, друзі, священники та миряни з цілої Європи. Структура здійснює що два роки Форуми в різних європейських великих містах. Сьогодні в картотеці колоквіумів близько 1000 учасників із 650 парафій.

КЄП, як недержавна організація є вільним об'єднанням християн і має статус консультанта при Раді Європи. Мета Колоквіумів – пошук засобів для зміцнення життя у вірі, відчуття післанництва християнина в світі і чутливості до життя в спільноті.

В зв'язку із політичними та церковними змінами в країнах Східної Європи, у західних Церков виникає великий інтерес до змін в житті Східних Церков, їх досвіду віри, пережитого в часи тоталітарного атеїстичного режиму. Тому останні чотири Колоквіуми в Німеччині (2005), Португалії (2007), Бельгії (2009) та Угорщині (2011) відбувалися з представниками Церков Румунії, Угорщини, Польщі, Білорусії, Литви та України. Теми зустрічей торкалися проблем християнства в плюралістичному світі, потреб передачі віри в майбутнє.

П'яте для України представництво в КЄП, яке на цей раз відбувалося на Мальті, стало можливим завдяки ініціативі пані Доріс Кістерс і віце-президента КЄП відповідальної за Східну Європу, пані Маргарет Майер та фінансовій підтримці єпископа м. Гільдесгайм, др. Норберта Трелле. Делегація благословив на успішну участь єп. Ігор Возняк.

Теми, які обговорювалися: Християни для побудови Євро-

УКРАЇНА НА МАЛЬТІ

ДЕЩО З ІСТОРІЇ РУХУ КЄП

В післявоєнний час перед священниками європейських Церков з'явилася потреба зустрічатися для обміну досвідом життя в християнських спільнотах. У 1961 році понад 60 священників з Франції, Бельгії, Німеччини, Австрії, Італії, Іспанії та Швейцарії зібралися на I-й Колоквіум, після чого вирішили зустрічатися періодично для того, щоб ділитися досвідом та ідеями.

пи. Портрет святого Апостола Павла. Жити, щоб євангелізувати. Бути справедливим через віру. Досвід однієї парохії. Родина – картина Церкви. Церква – важіль інтеграції для суспільства.

Тижнева праця делегатів полягала в заслуханні доповідей, роботі в групах, обміні думками і досвідом, свідченнями віри. Експерти працювали над синтезуванням матеріалів для вибору важливіших висновків та пошуку засобів поширення християнської віри для зміни обличчя світу.

ОКРЕМІ ДУМКИ, ЯКІ ПРОЗВУЧАЛИ НА КЄП

Церкві в нашому житті уже не належить монополія. Церква повинна віднайти первинне значення своєї місіонерської діяльності, свій первинний дух. Церква має давати свідчення любові. Церква – місце зустрічі, спіль-

нота, тайна. Церква – це спосіб дії на світ. Вона повинна втручатись в економіку, екологію, світське життя.

Церква має бути ферментом єдності світу, знаком, інструментом, через який діє Христос. Християнська віра має проникати як сіль у багатоманіття культур і народів Європи.

Найбільшою цінністю християнської віри є Літургія, яка однак потребує пошуку нових форм. Вона повинна бути гарною, простою, позбавленою надмірного моралізаторства, нагодою для кожного відкрити для себе Бога. Віра, це довір'я і милосердя. В цьому Господь промовляє до віруючих і невіруючих.

Папа Франциск закликає: «Не бійтесь вийти на край життя, навчіться запаху стада. По тому пізнаєте доброго священника».

ПРО МАЛЬТУ

На мапі Мальта – ледь помітний маленький острівце біля Сицилії. Незважаючи на багато років окупаційних режимів, там зберегли одинорідність у мові, вірі, культурі, звичаях. Архітектура вростає у природний кам'яний рельєф. Прекрасні дороги, рідкісні квітучі дерева, усміхнені і гостинні місцеві люди. Засипане човнами море. Основний промисел – рибальство. Відсутність дорогих машин. Надмірне багатство є ознакою поганого тону. Не видно жебраків, поліції. Гарний рівень середнього достатку. Крокуючи вулицею до моря ви будете обдаровані усмішками, привітаннями, помахом рук невідомих вам людей.

ДОСВІД ПАРАФІЙ МАЛЬТИ

Мальтійці люблять малі спільноти. При кожній пара-

фії творяться групки за інтересами. Театральні вистави, короткометражні фільми для молоді. Діти збирають їжу для песиків і котиків. Гурти християнської рок-музики при церкві на рік дають біля 40 концертів. З музикантами ідуть в тюрми, заклади для хворих.

Люблять пісні в супроводі гітари. А особливим культом на Мальті є духові оркестри. В кожному, навіть маленькому містечку, є будинок духового оркестру з багатолітньою історією. При кожній церкві є парафіяльний музей і бібліотека. При храмах існують художні, столярні і реставраційні майстерні, склади для ристувань.

Є оригінальні і масові організації неодружених чоловіків, одна з яких під назвою «M.U.S.E.U.M» виховує 250 хлопців (спорт, катехиза, мораль, історія). Будинки для мирянських ініціатив єпископ радо орендує за символічні кошти для соціальних проектів.

Одержаний досвід Фонд св. Володимира використовує при плануванні проєктів. Важливість і потрібність тих проєктів підтримував і заохочував блаженніший Любомир, доповнюючи батьківськими порадами. Далекоглядне бачення блаженнішого владика Гузара напрямків розвитку УГКЦ, вириковує живу діяльність Церкви в соціальних проєктах з участю мирян. Його щира заангажованість в життя мирян часто завершується глибокими динамічними зустрічами у формі питань-відповідей. Особливо – з молоддю.

Наступний КЄП відбудеться у Франції, в Лізье, 2015 року. Це місце св. Терези, улюбленої святої папи Франциска.

Для «ХГ», Леся Крип'якевич, делегат Колоквіуму на Мальті

ПЕРЕНОСНІ ІКОНОСТАС І ПРЕСТІЛ «РЕНОВАБІСУ»

Ідея створення такого церковного спорядження виникла півтора року тому у Голови «Реновабісу», о. Стефана Дартмана. На його прохання колишній головний архітектор Айхштеттської Єпархії (Баварія), Карл Фрай та о. д-р Олександр Петринко, розробили проєкт, за яким було збудовано розкладні та переносні іконостас, престіл та жертвник, а також горне сідалище та свічники. У майбутньому вони використовуватимуться для богослужінь у візантійському обряді в рамках різноманітних заходів та конгресів «Реновабісу». Особливістю іконостасу є ікона покровителів Європи: Кирила і Методія, апостолів слов'ян, преп. Венедикта Нурсійського, святих Біргітти, Катерини Сієнської та Едіт Штайн.

Чин посвячення іконостасу та престолу за участі 16-ти владик з різних Церков та чисельних гостей здійснив під час візантійської вечірні (29-го серпня) голова Конгрегації у справах Східних Церков, Високопреосвященніший Владика Кир Циріл Василь. Українська Греко-Католицька Церква була офіційно представлена

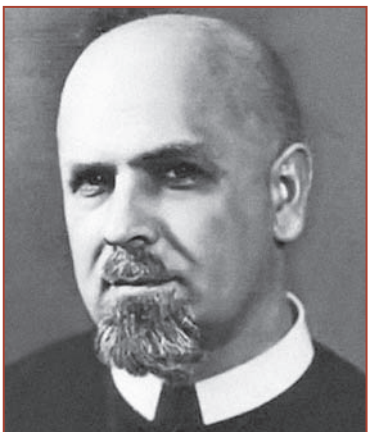
У рамках 17-го Міжнародного Конгресу благодійної організації Єпископської Конференції Німеччини та німецьких католиків «Реновабіс» на тему «Свобідно і солідарно. Християни у відповідальності за Європу», що відбувався у м. Фрайзінг, мала місце особлива подія – посвячення переносного іконостасу та престолу.

на конгресі Преосвященнішим Владикою Петром Криком, Екзархом Німеччини та Скандинавії, о. д-ром Олександром Петринком, віце-ректором Східної Колегії (м. Айхштетт), студентами Східної Колегії, які супроводжували співом вечірню та чини освячення, о. д-ром Ігорем Шабаном, Головою Єкуменічної комісії УГКЦ, професорами УКУ п. Мирославом Мариновичем та п. Олегом Турієм, п. Андрієм Васковичем, директором Карітасу України, та іншими.

Перед вечірнею о. Олександр Петринко мав невелику доповідь про історію розвитку іконостасу у візантійському обряді. Він наголосив, зокрема на тому, що "переносні іконостас і престіл «Реновабісу» для здійснення візантійських богослужінь є явним знаком партнерства та співпраці цієї благодійної організації з Церквами у Східній Європі; вони створюють платформу для обміну духовними дарами між християнами Заходу і Сходу. Ми, брати і сестри візантійського обряду, щиро цінімо і є надзвичайно вдячні за такі партнерські відносини."

Для «ХГ», піддиякон Назарій Мисяковський

[З літопису християнської України]

ДЕРЖАВНО-ПОЛІТИЧНІ І РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНІ РАМКИ ДІЯЛЬНОСТІ КНЯЗЯ ЯРОСЛАВА

I. ВНУТРІШНЬО-ПОЛІТИЧНІ УСКО- ЛАДНЕННЯ Й ОСЯГИ.

Початок літописної політичної кар'єри Ярослава починається з певного політичного напруження, яке заіснувало в 1015-ім році між батьком – Володимиром і сином, новгородським удільним князем, який змагав до політичного усамостійнення і незалежності від Києва. Обі сторони готувалися до збройної розправи і збирали сили. За смертю Володимира в руках Ярослава була вже помітна військова сила, яку він зразу кинув у боротьбу за верховний київський княжий стіл, проти Святополка-узурпатора. Не знаємо, як був би поставився практично Ярослав до князя Бориса, як Володимирового наступника. Але смерть Бориса і Гліба з руки Святополка, послужила йому за психологічну і правну нагоду і виправдання, щоби вмішатися безпосередньо в боротьбу за Володимирову спадщину та по чотирьох роках війни осісти тривало в Києві (1015-1019). Так то в 1020-их роках XI століття Володимирова держава опинилася знову в одних, сильних і спосібних руках. Але певною збіжністю обставин саме в тому часі на долю Київської Держави почали впливати нові сили, які привели до дальших ускладнень зовні і всередині держави Ярослава.

Візантія, що в 1017-18-тих роках підкорила собі остаточно Болгарію та інші менші балканські держави, станула тоді твердою ногою на берегах Чорного моря та Дунаю, будучи на вершні своєї державної і політичної сили. Тож почала вона інтересуватися активно подіями на північному сході, маючи з боку Польщі й Угорщини договірні забезпечені плечі і боки. Акція Святополка в Києві, – за яким стояла безпосередньо та дієво Польща, а посередньо ж союзна Польщі Візантія, – в основному не повелася. Отож треба було нових політичних підлазок у напрямі України, щоб здержувати її політичний зріст. Найкращою і випробуваною була така стара справа – внутрішня міжусобиця. Тому вже в 1021 році Брячислав Полоцький посягає по Новгород, але блискавична протиація Ярослава від-

Заморські гості, Микола Періх (1899)

кидає його знову в Полоцькі межі. Без видимої внутрішньої причини, а хіба що за якоюсь зовнішньою інтригою, в 1023-му році повстає проти Ярослава князь Мстислав та з хозарами, касогами й тьмотороканцями облягає безуспішно Київ, щоб після того вже твердо осісти в Чернігові. Ярослав закликає тим часом варягів, і форсованими маршами поспішає на відсіч столиці. Під Листвином приходить до братовбивчої битви, яка закінчується невдачею Ярослава та тяжкими втратами Мстислава. Здавалося, ніщо не перешкоджує Мстиславові засісти в Києві, але і тут, без якоїсь задовільної внутрішньо-політичної причини, він зупиня-

города. В Польщі ж по смерті князя Болеслава прийшло до повного розладу, а навіть до міцної протихристиянської реакції, з повною дезорганізацією церковного устрою. Щойно в 1036 році Ярослав бере під свою владу цілу державу, спадщину Володимира-батька. Політичні посягання Візантії стають безпредметні, і вона шукає іншого шляху – через Церкву.

В 1037 р. Візантія висилає до Києва свого митрополита-грека, Теопемпта, щоб він з того визначного становища гальмував політичний розгін Ярослава та беріг інтересів Візантії. Однак ця нова акція прийшла запізно та була вже неспівмірна до політичної сили

Характеризуючи релігійно-церковну діяльність князя Ярослава Мудрого, Літописець так пише про його часи: «Подібно, як один землю переорює, а другий засіває, а інші жнуть і споживають багаті плоди, – так і він. Бо батько його – Володимир, заорав і зрушив ниву, тобто просвітив хрищенням, а він засівав книжним словом серця віруючих людей, ми ж пожинаємо, приймаючи книжне поучення». Цим натякає літописець на велику релігійно-освітню діяльність Ярослава. Така внутрішня культурно-просвітня діяльність вимагає, звичайно, зовнішньо-політичного миру і ладу. Коли ж розглянемо майже 40-літню історію володіння Ярослава, сповнену політичних ускладнень та захисно-наступальних воєнних походів, мусимо з тим більшим подивом оцінити його культурні досягнення всередині держави.

них наскоків і на північному-заході. Тут маємо відновлення три його походи: проти ятвягів, проти Литви і проти мазовшан. Західні кордони він закріплює мирним способом: політичним союзом з Казиміром I Польським (1038-1058), який потребував спокою для наладнання внутрішнього ладу в державі. Вже передшє сам таки Казимір узяв сестру Ярослава Добронігу-Марію собі за жінку, а в 1043 р. син Ярослава – Ізяслав одружується з сестрою Казиміра – Гертрудою. В тому часі найстарший син Ярослава – Володимир посвоячується з німецькими князями. В 1044 р. Ярослав віддає за Гарольда Норвежського свою дочку Єлисавету,

сказав Вишата: Я піду з ними. Та й висів з корабля до них і каже: Коли лишусь живим – то разом з ними, а як згину – то з дружиною. І подались у напрямі на Русь.

І довідались греки, що море розбило Русь, то й послав цар Мономах навздогін 14 кораблів, та Володимир з дружиною повернув судна і розбив грецькі кораблі, а згодом повернувся на Русь. А Вишату на суходолі греки полонили і, привівши в Константинополь, осліпили багато русичів, а по трьох літах, коли прийшло замирення, пустили Вишату на Русь до Ярослава – сліпим». Шість тисяч сліпців-воїнів було страшним мemento для Русі. Які були інші клявзулі програної Ярослава, не знаємо, але відай було там і посвоєння Всеволода-сина з якоюсь візантійською княжною, Мономахівною, що стало згодом новим пунктом опертя в Україні для Візантії, крім грецького митрополита.

По тій невдачі Ярослав знову звертається до мирної праці всередині держави, вважаючи що проба сил з Візантією ще не прийшла; до неї треба було підготовки і наладнання внутрішнього фронту, яке здійснено перш усього в церковних і культурних напрямі. І вона почалася відсилкою з України митрополита грека Теопемпта і настановленням своєї, місцевої людини. І каже літописець: «Поставив Ярослав Іларіона – русина, митрополитом у святій Софії, зібравши єпископів». А кожне слово цієї ляпідарної записки є свідченням нової політики Ярослава: плечима до Візантії, лицем до Заходу. Та про цей новий помітний факт в наступній лекції.

о. Атанасій Великий, ЧСВВ

II А кожне слово цієї ляпідарної записки є свідченням нової політики Ярослава: плечима до Візантії, лицем до Заходу. II

ється на місці і предкладає Ярославу план розподілу Володимирової Держави по лінії Дніпра. Ярослав осів у Новгороді, Мстислав у Чернігові, а Київ, як нейтральна зона, був під правлінням Ярославового воеводи. Щойно в 1026 році Ярослав повертається до Києва та замирюється з Мстиславом, приймаючи за базу – поділ держави, а Літописець стверджує ляпідарно: «і преста усобица і мятєж, і бисть тишина велія в землі». Очевидно – тишина розділеного на дві частини організму, тобто політичного безсилля. Так ото Візантія досягла своїх плянів, щоб зарахувати Україну між своїми васальними державами. Цей внутрішній параліч тривав повних 10 літ, аж до смерті Мстислава; перерваний він був лише в 1030-31-их роках, коли відібрано від Польщі захоплені передшє Червенські

Ярослава. Не допомогла нічого й рівночасна диверсія давніх візантійських союзників – половців. Ярослав розгромлює їх на довгі десятиліття при допомозі варяжського наємного війська. Тому розгромлені половці кинулися під захист Візантії, на Балкани, та почали грабити там її посілості. Ярославові стають ясними напрямні візантійської політики, тож він повертає круто свою захисну політику в запобіжну наступальну, і то власне проти Візантії.

II. ЗОВНІШНЬО-ПОЛІТИЧНА АКЦІЯ І ЇЇ НЕУСПІХИ. Від смерті Мстислава і ліквідації державного поділу Ярославові пляни спрямовуються проти Візантії. Ярослав, відкинувши половців з чорноморських степів, забезпечив собі цим плечі перед можливими несподіванками. Вже в 1038 р. Ярослав забезпечується від несподіва-

скріплюючи цим давню дружбу, бо мати Єлисавету і жінку Ярослава була дочкою Оляфа Шведського. Отак, запевнивши собі запілля, Ярослав у столітню річницю походу Ігоря Старого на Візантію і на Константинополь, повторює ту саму спробу. Під роком 1043 літописець записує про цей похід ось що: «Послав Ярослав сина свого Володимира проти греків і дав йому велике військо, а провід доручив Вишаті... І поплив Володимир кораблями, і перепливши повз Дунай, підступив під Царгород. Та звіялася велика буря і розбила руські кораблі разом з кораблем князя, та воевода Ярослава Іван Творимирович взяв князя на свій корабель. А військо Володимира числом в 6 тисяч було викинене на беріг і хотіло вертатися на Русь, але ніхто з княжих дружинників не хотів йти з ними. Тоді

ЄВРЕЙ ПОЛЯКАМ

Пропливло зовсім небагато часу і, неочікувано, по поляках, їхнім методом, вдарили євреї, докладніше один євреї, зате який! Професор Анджей Жбіковскі з Єврейського Інституту Історії був заявив, що під час II світової війни поляки більше євреїв замордували, ніж врятували. Далі, ідучи слідом «мудрагелів» з польського парламенту, Жбіковскі сказав, що не ризикне назвати точну цифру уколошканих польськими руками євреїв, але потім таки ризикнув і сказав: це могло бути тисяч 50, може тисяч 100, а може 150. Тобто професор, як і польський Сейм, воскликне цифру не знаючи однак, яка вона насправді.

Професор Жбіковскі вважається найкращим у світі експертом від Голокосту. Так стверджує польський тижневик «Впрост», який і надрукував розмову з ним. Він розповів також, що цифра 100 тисяч євреїв, яких, як утримує польська сторона, нена-

чебто врятували від смерті поляки, в рази завищена. Далі він на прикладах доказує, що в масштабі всієї Польщі може ітися максимум про... 20 тисяч.

Третя тема, це повстання в німецькому концтраку в Треблінці. Польська сторона офіційно поінформувала, що за допомогу євреям в період цього повстання німці замордували аж 330 поляків. Жбіковскі спростовує цю інформацію. «Щиро кажучи, я взагалі не пригадую поляків з околиць Треблінки, які віддали життя за порятунком євреїв з концтабору. Більш імовірними були ситуації, коли німці розстріляли якихось поляків після того, як знайшли у них єврейське золото, адже все єврейське майно належало Третьому Райху, також те, яке євреям вкрали поляки». Отак, безжалісно, проїхався по польській вибірковій історичній пам'яті єврейський науковець.

Догралися ляхи, нічого не

Пропливло зовсім небагато часу з хвилини, коли польський парламент звинуватив українців у звірствах на Волині, а про свої звірства змовчав, прикриваючи свій сором плахтиною з лозунгом про «відплатні акції». Українці цю образу проковтнули. Заболіло десь на душі, але, здебільшого, змовчали...

скажеш. Увесь післявоєнний період, старанно, уважно, комуністи і націоналісти, спільно будували образ поляка, як великого захисника єврейського населення від німецького окупанта. І тут тепер на і маєш! Більше замордували, ніж врятували! Скажіть, як полякові збурення мозку не дістали після такої заяви, адже він вихований на зовсім інших цифрах, і взагалі, про мордування поляками євреїв вперше заговорили зовсім недавно...

РОСІЙСЬКИЙ ФРОНТ

Вже зараз можна вітати Владіміра Путіна з завершенням процесу ликотворення українського президента Віктора Януковича. Адже, три роки тому на виборах переміг малорос, закомплексований, регіональний «шапкозбивач», який не розумів, що таке держава, для чого там пре-

Камо грядеши, Україно?

зиденти тощо. А зараз, після наполегливої праці Путіна, російської Церкви, всіх наших малоросів вкупі – Янукович починає набирати вигляду ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ! Можемо вітати Путіна та іже з ним, але і себе привітаймо, ну й ще, мабуть, треба Віктору Ющенку подякувати. Можливо хто ще пам'ятає,

Путіна через те, що він, збуджуючи і живлячи їхні мрії про імперію, у той самий час, на практиці, зробив чимало, щоб вони, ці мрії, на третьому десятилітті після краху СРСР, втратили найменше право на існування. А так буде в момент, коли Україна стане частиною західної цивілізації. Правда, ми тільки на початку шляху, проте, ще недавно, навіть цього початку не було.

Отак думаю, що якби «помаранчеві» не розсварилися і зберегли владу, то Кремль та мільйони малоросів з москалями, які живуть в Україні, все-одно не допустили б такого зближення України з західними структурами, яке може статися в листопаді. А так, малороси розгублені, адже Янукович, в їхній свідомості, теж малорос, а відтак як малорос піде проти малороса? А ще у «Янука», як вони вважають, бандитські правила життя, трохи страшно протиставлятися, це вже неначе ризикувати власним життям... А Ющенка, з його демократичною поведінкою, хто став би боятися? Така історія...

Чекаємо листопада, саміту у Вільнюсі, коли Україні мають давати асоційоване членство в Євросоюзі. До цього часу слід бути готовим до нових російських контрударів. Кремль усвідомлює ставку в цій грі, тому може піти на нові провокації, наприклад у вигляді підірваного «українцями» в Севастополі російського корабля... Не доведи Господи!

Для «ХГ» Г. Кобильницький

ХГ

КАТАСТРОФА РОСІЙСЬКОГО ПРАВОСЛАВ'Я

Майбутній духівник з трудом закінчив київську семінарію, з якої його усували через критику советського устрою та єпископів за співпрацю з КГБ. В своїй книзі «Догма про Церкву, канони та практику» ієрархам РПЦ закидав сервілізм у взаємовідносинах з політичною владою Росії, надсильне прагнення жити в демонстративному багатстві та розкошах.

В Росії оприлюднили лист отця Адельгейма на тему ситуації в РПЦ, якого він написав напередодні кончини. Писав своєму другу, який живе у Великобританії.

«Продовжую служити, проповідувати, проте уже на задвірках. Прикро казати, але вся справа у тому, що церковне життя в Росії гасне. І скільки б в Патріархії не говорили про золоті куполи, на жаль,

©-на: Lev Shlosberg, RIA Novosti

золоті куполи символізують лише силу церковної влади та зростання церковного бюджету за рахунок державних прибутків, і все. Натомість духовне життя руйнується і знищується, а що головне, зни-

нешодавно в Пскові було замордовано 75-літнього отця Павла Адельгейма. Цей колишній в'язень советських концтаборів відомий сучасникам, передусім, своїми критичними зауваженнями на адресу Російської Православної Церкви. На думку протодіакона Андрея Кураєва, «російська Церква втратила останнього душпастиря, який був спроможний думати і діяти самостійно». Його батька замордували сталіністи в 1930-их, а маму запроторили у Акмолінський Табір для Дружин Зрадників Батьківщини в Казахстані.

ХГ

щується самою Московською Патріархією. Патріархія нищить все, що тільки в Церкві можна знищити. Вона буде свій матеріальний достаток, але водночас нищить духовне життя».

На думку отця Адельгейма, «союз Церкви та держави – це катастрофа, катастрофа Церкви. В нас віру в Церкву підмінили ідеологією. Немає віри, є ідеологія. Церква прийшла на місце неіснуючого Пілітбюро КПСС. Люди так її й називають. Кажуть, що Росію очолили чекісти та церковники. На практиці виявляється, що в такій Церкві немає місця

для Христа. Просто кажучи, церковними очільниками Його Ім'я використовується все рідше та рідше. Тепер у нас празник, 1025-ліття хрещення Руси. На жаль, це празник православ'я, не християнства. В наш час православ'я і християнство, це різні речі. Це тому так, що слово «православ'я» більшість розуміє як національну ідеологію, і вже зовсім не як християнську віру.

Святкування 1000-ліття хрещення в 1988 році вони називають другим хрещенням Руси. Вони вважають, що сучасний факт зміцнення зв'язків між державою

та Церквою рівнозначний тому, що відбулося в період князя Володимира. В дійсності, все зовсім не так. Тому, що нині свідомість російського народу абсолютно язичницька, і це навіть у випадку цієї його частини, яка ходить до церкви, навіть у тих людей свідомість язичника. Звісно, є такі, які ходять до церкви, моляться Богу, проте це в межах 3 % від всього населення Росії. Ця цифра може бути дещо завищена, умовно кажучи – 3 %».

Для «ХГ» підготував Андрій Фецин, використано повідомлення агенції «Росбалт»

ПАПА: НЕ БІЙТЕСЬ ЙТИ ПРОТИ ТЕЧІЇ

Відважно йти проти течії, будувати світ на таких цінностях як краса, добро і правда закликав італійську молодь Папа Франциск. У Ватиканській базиліці він зустрівся з групою 500 молодих паломників з єпархії Піаченца-Боббіо. Візит до гробу апостола Петра став завершенням дороги навернення в Році Віри і молоді люди навіть не розраховували на зустріч з Папою, хоча і повідомили його про свій візит до Риму.

ХГ

«Дякую за візит! У вітальному слові єпископ сказав, що я зробив великий жест, прийшовши до вас. Я зробив це з єгоїзму! Знаєте чому? Бо люблю бути серед вас. Люблю бути з молоддю. У ваших серцях є обітниця надії. Ви несете цю надію. Очевидно, ви живете тут і тепер, але ви є будівничими майбутнього.

Це прекрасно – йти до майбутнього, повні мрій, але і відповідальності. Ви стаєте будівничими майбутнього» – сказав Папа до молоді.

Святіший Отець визнав, що йому легше зрозуміти дорослих, які знеохочені життям, але коли молоді люди нарікають, то Папа має бажання відіслати їх до психіатра: «Не можу зрозуміти, чому багато

молодих людей не хоче прийняти виклики, пов'язані із своїм життям... Лінівство і смуток вбивають всякі прагнення в серці».

«Нашою ціллю є великі і гарні речі. Ви – будівничі майбутнього, оскільки у вас є три прагнення. По-перше, прагнення краси. Ви любите красу. Коли займаєтесь музикою, театром, малюванням,

то шукаєте краси. По-друге – ви пророки добра. Любите добро і ним заражаєте інших. По-третє, у вас є прагнення правди. Правдою не володіють, з Правдою зустрічаються. Це зустріч з Богом. Ці три прагнення занесіть в майбутнє. Це виклик, який стоїть перед вами. Будуйте майбутнє красою, добром і правдою!

З відвагою крокуйте в життя. Не бійтеся йти проти течії. Не дайте себе обманути тим, хто пробуватиме знеохотити вас до вибраної дороги. Кажіть ні наркотикам, алкоголю, протистійте тій цивілізації, яка вас нищить. Будуйте світ на цінностях краси, добра і правди. Саме це я хотів вам сказати!»

На завершення зустрічі, після молитви, Папа вказав молоді Марію, як найкращий приклад для наслідування, як Матір краси, Матір добра і Матір Правди. «Нехай вона випросить нам ласку відважного життя, бо вона сама є взірцем відваги» – підкреслив Франциск.

За матеріалами: radiovaticana.org

ХГ

ФОРУМ СВЯЩЕНИКІВ УГКЦ У ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ

«Хочемо замислитися над питанням нової євангелізації в нашій Церкві у рамках загальної дискусії у Вселенській Церкві. Це питання також тісно пов'язане з темою місії, що широко обговорювалася на цьогорічному Синоді Єпископів УГКЦ. Розглядатимемо актуальні питання душпастирської місії серед наших вірних, які або виїхали з України, або народилися чи поселилися у цих країнах. Ділитимемося досвідом, обмінюватимемося думками і визначатимемо напрямки діяльності для задоволення пасторальних потреб вірних», – ідеться у зверненні Блаженнішого Святослава з нагоди скликання Форуму Священників УГКЦ у Західній Європі.

Однак головним завданням вищевказаного заходу, за словами Предстоятеля УГКЦ, буде спільна молитва, знайомство і ближча співпраця священників УГКЦ Західної Європи.

Однак головним завданням вищевказаного заходу, за словами Предстоятеля УГКЦ, буде спільна молитва, знайомство і ближча співпраця священників УГКЦ Західної Європи.

Як повідомлялося, з благословення і за участю Блаженнішого Святослава та західноєвропейських єпископів УГКЦ, від 2 до 6 грудня 2013 року в португальському чудотворному містечку Фатіма заплановано проведення Форуму Священників УГКЦ з країн Західної Європи.

Форум пройде під гаслом «Євангелізація: чи віримо, що вона можлива?» З'їзд, що передбачає обговорення й оцінювання душпастирської ситуації УГКЦ у Західній Європі, ставитиме собі за мету насамперед налагодження тіснішої співпраці між церковними структурами УГКЦ у західноєвропейських країнах. У цьому контексті прозвучать доповіді понад десяти досвідчених осіб у ділянці літургійного життя, катехизації, шкільництва тощо.

Місце проведення форуму: готель «Domus Pacis» у Фатімі (Rua S. Vicente Paulo, 32 2495 – 438 Fátima – PORTUGAL).

В мережі Інтернет запущено роботу спеціального веб-ресурсу (<http://www.forumugcc.eu>), який містить детальну інформацію про проведення Форуму та реєстраційну анкету учасника.

Оргкомітет Форуму Священників

ДІАСПОРА БУДУЄ «УКРАЇНСЬКИЙ СВІТ» НА ПРОТИВАГУ «РУССКОМУ МІРУ»

Під час Х ювілейного Світового Конгресу Українців (СКУ) учасники зі всього світу (47 країн) зібралися у Львові, аби обговорити складні питання своїх громад та розвинути їхню політику на наступні 5 років.

«Ми можемо формувати політику «українського світу», – наголосив у розмові з кореспондентом VIDIA президент Конгресу Українців Канади Павло Грод. «Чому це важливо? Бачимо, у Європі із нашою громадою конкурує «руський мір». Нам обов'язково потрібно дійти згоди, щоб ми, як діаспора, вийшли із Конгресу зі скоординованою політикою відносно майбутнього нашої громади. Яким має бути «український світ», як він має виглядати? Як ми будемо це виконувати?» – окреслив одну із найважливіших тем конгресу Павло Грод.

На ньому, зокрема, засідали комісії з питань культури, освіти тощо, які працювали над конкретними питаннями. «Держави, у яких більш розвинена українська освіта, можуть допомагати тим, у яких менш розвинена. Тут будуть задіяні обмін матеріалами, учителями, інформаціями», – каже Грод.

УКРАЇНА – ЄС

«Можливе підписання угоди про асоціацію з ЄС дуже тривожить владу Росії, – зауважує Павло Бандрівський, віце-президент Українського Конгресового Комітету Америки (відділ Іллінойс), – ми ж погоджуємось, найкращим шляхом для України було би вступити до ЄС. Програма Кремля знову збудувати свій союз ніяк не відповідає інтересам США і європейських країн, тим паче України».

Президент СКУ Євген Чолій наголосив, що лише від української влади тепер залежить, чи буде підписано Угоду Про Асоційоване Членство в ЄС, закликав звільнити з-під варті Юлію Тимошенко, що є однією з умов ЄС. За словами Е. Чолія, учасники СКУ твердо переконані, що якнайшвидша інтеграція України до Європи необхідна, адже «вона – найкраща запорука незалежності України, яка сьогодні є під загрозою». Також президент СКУ наголосив, що світова спільнота українців зробить все можливе і неможливе, щоб Україна не повернулася до тоталітарного режиму.

Першим важливим кроком СКУ після конгресу, за словами діючого президента організації, стане сприяння укладенню угоди про асоціацію між Україною та ЄС у листопаді.

ДІАСПОРА – УКРАЇНА

Для побудови «українського світу» діаспора має ще більше об'єднати зусилля. «Я очікую, що ми вийдемо з цього Конгресу як українська діаспора сильнішими, що будемо більш з'єднаними», – каже Павло Грод. За його словами, для нього, як і для діаспори, дуже важливо, щоб народжені за межами України діти запаливались українством. Відтак важливо зберігати живий зв'язок з Україною, а він, на жаль, «є дуже слабкий, занадто слабкий, – оцінює ситуацію президент українців Канади, – а з українським урядом – ще слабший. Воно історично так. Які б не були президенти, зв'язки були то кращі, то гірші. Але вони ніколи не були такої міри, якої мали би бути».

На відкритті конгресу були і представники влади, зокрема заступник прем'єр-міністра

«Мало хто знає, що перший у світі монумент пам'яті жертв Голодомору встановлено 30 років тому – перед мерією Едмонтону. Він представляє розірване коло життя.» (Вахтанг Кіпіані)

України Олександр Вілкул, який зачитав вітальне слово президента України. Хоч Віктор Янукович у зверненні високо оцінив діяльність світової української громади, яка сприяє розбудові суверенної України, виступ віцепрем'єра супроводжувався вигуками «Ганьба!»

Ювілейний з'їзд Світового Конгресу Українців проходив у Львові і був присвячений пам'яті жертв Голодомору. Напередодні Громадський Комітет із Вшанування Пам'яті Жертв Голодомору та СКУ закликали парламенти країн світу визнати Голодомор 1932–1933 років в Україні актом геноциду.

На основі повідомлень медіапорталу VIDIA та газети «Наше Слово» для «ХГ» зладив Роман Амбрис

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5
▲ (Зверніть увагу – банківський рахунок змінено!)